

Ο Χριστός ως **Ἀλήθεια**, παραδόθηκε διά του κηρύγματός Του. Τό παρέλαβαν οἱ Ἀπόστολοι. Καί ἡ Ἐκκλησία κατέχει τήν **ιερά Παράδοσι**, πού λέγεται **ὕγιαίνουσα διδασκαλία**, εὐαγγέλιο Ἰησοῦ Χριστοῦ.

• Αὐτή ἡ Παράδοσις γιά τό τί διδάσκει ὁ Χριστός, γιά τό τί θέλει ὁ Χριστός, γιά τό τί ἀρέσει στόν Χριστό, γιά τό ποιο εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, γιά τό τί πιστεύει ἡ Ἐκκλησία, γιά τό τί βιώνει ἡ Ἐκκλησία, γιά τό τί ἐλπίζει ἡ Ἐκκλησία, ὅλη αὐτή ἡ Παράδοσις, ἡ Μία καί Ἁγία καί Ἀποστολική, διασώζεται, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, εἴτε σέ **προφορικό** Κυριακό ἢ ἀποστολικό λόγο, ἢ σέ **κείμενο** ἱερό τῆς Καινῆς Διαθήκης.

• Ὡς Ὁρθόδοξοι δέν δεχόμαστε ὡς Παράδοσι κάθε **ὁμορφο ἔθιμο** ἢ τήν ὁποιαδήποτε ἐκκλησιαστική παράδοσι. Ἐπιμένουμε σέ ὅσα διδαχθήκαμε ἀπό τήν Ἀποστολική Ἐκκλησία. Κρατᾶμε γερά καί **ἀμετακίνητα** ὅσα ἡ Πατερική Ἐκκλησία μᾶς ἄφησε ὡς ἐριμνηντική κληρονομιά. Καί προσπαθοῦμε ν' ἀκολουθοῦμε τήν πορεία τῆς Μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας, ὅπου καθρεφτίζεται ἡ **γνησιότητα** τοῦ εὐαγγελίου.

Γι' αὐτό καί δέν λέει ὁ Παῦλος, νά κρατᾶμε καί νά ἐπιμένουμε σέ ὅσα ἄνθρωποι, ἔστω καί ἅγιοι, μᾶς εἶπαν καί μᾶς παρέδωσαν, ἀλλά σέ ὅσα οἱ Ἀπόστολοι δίδαξαν: «Στήκετε καί κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διά λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς **ἡμῶν**».

• Μιά ἐπιστολή εἶχε ὁ Παῦλος ἀποστείλει μέχρι τότε, πού σημείωνε τά λόγια αὐτά, τήν **πρώτη πρὸς Θεσσαλονικεῖς**. Ἀλλ' εἶχε προφορικά πεῖ καί ἄλλα, ὅπως σαφῶς διαφαίνεται καί ἀπό τήν Β' πρὸς Θεσσαλονικεῖς καί ἀπό τίς λοιπές ἐπιστολές του. Ὅπως καί ὁ Κύριος εἶχε παραδώσει καί ἄλλα, ἐκτός ἀπό αὐτά πού διασώζονται στά Εὐαγγέλια (βλ. Πράξ. κ' 35). Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Οὐ πάντα δι' ἐπιστολῆς παρεδίδοσαν, ἀλλά πολλά καί ἀγράφως. Ὁμοίως δέ κακεῖνα καί ταῦτά ἐστιν ἀξιόπιστα. Ὡστε καί τήν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας ἀξιόπιστον ἠγοῦμεθα. Παράδοσις ἐστι, μηδέν πλέον ζητεῖ. Δείκνυσιν ἐνταῦθα πολλούς ὄντας τοὺς παρασαλευομένους» (Ε.Π.Ε. 23,74). Μετάφρασις: Οἱ ἀπόστολοι δέν μᾶς τά παρέδωσαν ὅλα μέ ἐπιστολή. Πολλά τά παρέδωσαν **ἄγραφα**. Εἶναι καί αὐτά ἐξ ἴσου μέ ἐκεῖνα ἀξιόπιστα. Ἐπομένως καί τήν παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας νά τήν θεωροῦμε ἀξιόπιστη. Παράδοσις εἶναι νά μή ζητᾶς τίποτε πιο πολύ. Φαίνεται, ὅτι πολλοί ἦσαν ἐκεῖνοι πού διασάλευαν μέ δικές τους γνώμες.

• Οἱ **ὀρθόδοξοι** πιστεύουν στήν **Ἱερά Παράδοσι**, διότι αὐτό παραγγέλλει ἡ Ἁγία Γραφή. Καί πιστεύουν στήν **Ἁγία Γραφή**, ὅπως ἡ Ἱερά Παράδοσις τήν κατακύρωσε. Οἱ ὀρθόδοξοι πιστεύουν στόν Ἰησοῦ Χριστό τῆς Ἐκκλησίας. Στό Χριστό τῆς Γραφῆς. Στό Χριστό τῆς Παραδόσεως. Ἀκοῦς πολλούς νά μιλᾶνε γιά **Ὁρθοδοξία** καί γιά Ὁρθόδοξη παράδοσι, ἀλλά ποτέ δέν μιλᾶνε γιά τήν **Ἐκκλησία**, γιά τήν κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας, γιά τόν **Χριστό**, γιά τό **εὐαγγέλιο**, γιά τό μυστήριο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γιά τήν πνευματική ζωή τῆς Ἐκκλησίας, γιά τήν ὀρθόδοξη πνευματικότητα, ὅπως τήν ζοῦν οἱ ἅγιοι.

• Βλέπεις πολλούς νά παριστάνουν τοὺς ἀμύνητορες τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλ' ἐκεῖνα, πού μέ **φανατισμό** ὑποστηρίζουν, καμμιά ἀπολύτως σχέσι δέν ἔχουν μέ τήν Ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου.

• Θεωροῦν μερικοί ὡς στοιχεῖα τῆς Ὁρθοδοξίας **ἐξωτερικά** στοιχεῖα τέχνης, πολιτισμοῦ, ἐθίμων, πού θά μπορούσε κάλλιστα νά τά βρῆ κάποιος καί σέ θρησκείες τοῦ κόσμου τούτου. Ἡ Ὁρθοδοξία ὁμως δέν εἶναι **θρησκεία**. Εἶναι ἡ **βασιλεία** τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἡ Ἀλήθεια, ὡς ὀρθή πίστις καί καθαρὸς βίος.

Ἄς υποθέσουμε, ὅτι δέν βρισκόμαστε στήν ἀρχὴ τοῦ 21ου αἰώνα, ἀλλά ζοῦμε στά μέσα πρὸς τά τέλη τοῦ 1ου αἰώνα... Κηρύττει κάπου ὁ ἀπόστολος **Παῦλος**. Παράλληλα οἱ **ἰουδαῖζοντες** σερβίρουν ἔντεχνα, ἀλλά καί ὑπουλα, τίς θρησκευτικές τους παραδόσεις. Ἐμεῖς μέ ποιά παράταξι θά πηγαίναμε; Θ' ἀκολουθοῦσαμε τόν Παῦλο ἢ θά μᾶς εἶχαν φανατίσει οἱ ἰουδαῖζοντες; Ἄν λάβουμε ὑπ' ὄψιν τά πολυποίκιλα φτωχά θρησκευτικά στοιχεῖα τοῦ κόσμου τούτου, πού τά ἀποκαλοῦμε «παράδοσι», εὐκόλα βγαίνει τό συμπέρασμα: Τοὺς ἰουδαῖζοντες δυστυχῶς θά ἀκολουθοῦσαμε!

—Αὐτοί, θά λέγαμε, εἶναι οἱ παραδοσιακοί. Αὐτοί εἶναι οἱ συντηρητικοί. Αὐτοί οὔτε τρίχα ἀπ' τό Μωσαϊκὸ νόμο δέν πειράζουν!

Ὅσο γιά τόν Παῦλο; Θά τόν κατηγορούσαμε ὡς ἐπαναστάτη, ὡς ἀντιπαραδοσιακό, πού ἀλλοιώνει τά **θρησκευτικά ἦθη** καί ἔθιμα. Μήπως αὐτὴ δέν ἦταν ἡ κατηγορία καί ἐναντίον τοῦ πρωτομάρτυρα ἁγίου Στεφάνου καί ἐναντίον τοῦ Παύλου καί τῶν συνεργῶν του; Θά στήναμε καί σήμερα κατηγορούμενο τό Στέφανο, ἀπευθύνοντας τήν κατηγορία: «Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ρήματα βλάσφημα λαλῶν κατά τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καί τοῦ νόμου. Ἀκηκόαμεν γάρ αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τόν τόπον τοῦτον καί ἀλλάξει τά ἔθη, ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς» (Πράξ. στ' 13-14).

• Γιά παράδοσι θά μιλοῦσαμε καί ὅταν θά λιθοβολοῦσαμε τό Στέφανο, καί ὅταν θά σέρναμε αἰμόφυρτο τόν Παῦλο στά Λύστρα, καί ὅταν θά ὠδηγοῦσαμε τόν Ἰησοῦ στό Γολγοθᾶ!

Μόνο, πού αὐτὴ ἡ παράδοσις δέν θά ἦταν ἀπό τόν οὐρανὸν δοσμένη, ἀλλ' ἀπό τὴ θρησκευτικὴ αἵρεσι ἐμπνευσμένη. Ὅλη ἡ **διαστρέβλωσις** τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ ὀνομάζεται καί αὐτὴ **παραδοσις**, ἀλλά πρόκειται γιά

παράδοσι ἀνθρώπινη, γιά «ἐντάλματα ἀνθρώπων». Ὁ Θεός διαμαρτύρεται διά τοῦ προφήτου: «Μάτην σέβονται με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων» (Ἦσ. κθ' 13. Ματθ. ιε' 9).

● Οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχουμε τή Γραφή, ὅπως ἐρμηνεύεται ἀπό τήν Παράδοσι. Καί τήν Παράδοσι, πού στηρίζεται στή Γραφή. Ὅλοι οἱ ἅγιοι **Πατέρες** ἦσαν ἐραστές καί ἐρμηνευτές τῆς Γραφῆς. Αὐτό, πού ὀνομάζουμε Ἱερά Παράδοσις καί εἶναι ἰσόκυρος μέ τήν Ἁγία Γραφή, εἶναι ἡ πιστή ἐρμηνεία καί ἐφαρμογή ἀνά τούς αἰῶνες τῶν **θεοπνεύστων** λόγων τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Ἡ διδασκαλία καί ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας μέσα στούς αἰῶνες περιεβλήθη καί παρουσιάζεται μέ διάφορες μορφές ἐκκλησιαστικῆς λατρείας, τέχνης, μουσικῆς, τοπικῶν ἐθίμων. Ὅλα αὐτά μπορούμε νά τά ὀνομάζουμε «τοπικές παραδόσεις» ἢ «ἐθνικές παραδόσεις». Δέν ἀποτελοῦν ὅμως τήν Ἱερά Παράδοσι.

● Τό κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας τότε εἶναι παραδοσιακό, ὅταν ἐρμηνεύη τή Γραφή, ὅπως οἱ κατά τόπους καί κατά καιρούς ἀνάγκες ἐπιβάλλουν. Ἀλλά ποτέ δέν δέχεται ἡ Ἐκκλησία, ἡ Ὁρθοδοξία, τήν **παραμόρφωσι** τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος.